

پرشنبه — ۱۵ تموز ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوچنچي سنه — نومرو ۶۵

ملي محبوسونه

اداره خانه :
باب عالي چاده سقده
اقدام يوردي
اتصالده كي بناده
دايره مخصوصه

صاحب و مدبري
محمد مسيح

آبونه شرايطي
سنه لکي ۲۵۰
آلتی آيلغي ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ايچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدور

مجموعه من هيئتتجه
طبعي تدريس ايدلمين
آثار اعاده ايدلمز

هر آيك برنجي داونه بشنجي كونلري مييقار، علمي، ادبي، اقتصادي، فني رسمي مجموعهدور

نارېخمزده لاله مراقي

— ۶ —

(کېن نسخه دن مابعد)

(۱۱۳۰) تاريخلرپه قاداواستانبولده مېراني لاله مشهور ایدی . فقط بوتارېخمذد سوکرا لاله مراقي آرتمشدر ولاله يتيشديره نلر چوغلشدر . ملکتمزده آرتمه باشلايان بومراقي کورده فرانسز واجني بازوکلنری فلمک وساړ یرلردن پک چوق لاله پيازلی کتيريدلر . بالخاصه فلمنکدن کتيريلن (لؤلؤ ازرق) اسنده کی لاله ديکړ نوعلرک اک کوزه لی ایدی . ابراهيم يانسا بونک تکثيرينه غيرت ايدهدک مراقيلری تشويق ايجون مکافات وړدی ، عطيلر داغيدی .

بولاله (اوتوز قرق ورقي حاوی) قوش يموورطه سی بويوکلکنده ایدی . استانبوله کتيريلن بولاله لک مهم برقيمی (قصر دلارای چراغانک حديقۀ بهمتاسنده وسعد آبادک چاغليانلری آراسته نشاط آباد [۱] نوبنادک لبدرياده کاش شکوفه زاری اطرافده رسم وتخصيص ايديلن طرحلر) . دیکيلرو (موسم لالده بونلرله آرايشاب اولوردی وکوره نلر یر یر قار طويدين جيجک ظن ايدردی) هواصباحق اولدینی کونلرله بالخاصه اوکلدن ايکندي په قادر اوزولرني بر آز یردن يوکسکده اولوق شرطيله بيض اورتورله اوردرلردی . بوصورقه طراوتنک کونشک تأثيريله بوژولماسنه دقت ايدرلردی . بوجيهله لاله موسمندن سوکراده اوزون مدت بولاله لری محافظه ايتک امکاني اولوردی .

بو تاريخمزده ايرانک (لاله دختری) جنسی پک مشهور ومرغوب ایدی . بيض رنگده ، نيزملری سپاه ، کنارلری غایت قيرمزی بر زره ايله مجز ، ليچ طرفی قيرمزی ایدی . بولاله په (محبوب لاله) دينشدر . قيمتده چوق افراطه واريديلی و حتی بر صوغاتنه بيک ليرا نرخ قويدلر . لاله اوزمان عادتا سفاهته آلت اولمشدر .

[۱] ذمير بورونده احمد ثلثک يايدي سر ايلر دندر . (۲۰) مارت ۹۲۲ آقشام غزتمسند نومرو (۱۲۵۵) ده مفضل يازلشدر . د . د . س .

حتی مراقي اوباندن پک چوغی يالکز برنوع بزده بولونسون ديه معروف و آزبولونان قيمتی لاله صوغانلرني ساتون آلارق احيا ايدهرلردی . رجال آراسته بعضاً فنا رقابتلر اولوردی . حتی اوزمان مهم برمسئله ده اولدی . (فورنلس قاقوان) اسنده بری سفارته استانبوله کليرکن لاله مراقيلرنجه مجهول اولان اوج دانه لاله کتيردی . حتی بونلرک بهر صوغانی فلمنکده بشيوز فلوری آلتوننه ساتيليرمش . بر دانه سی که اک مهمی ایدی . (تاج قيصر) نامی آلان بولاله چراغان سرايی باغچسندنه يتيشديرلدي . و آجيلديغنده مراقيلرله مساعدده اولونورق کوسترلدي . حتی اترک مؤلفی محمد افندي بر چوق کره لر کوردیکی يازييور و (حقا که لطافتده سرتاج انواع لاله ایدی) دييور . وبوزيارتی يازدفدن سوکرا اولان ماجرای محمد افنديک لساندن اوقويلم : (کوياله هر ورق دست قدرته سپاه باتيرلش کبي بارلاردی . بوقدر لطيف المنظر بر لاله دخی کيمسه نک منظورى اولامشدر . بولاله نک صوغانی ايرنسی سنه غيب اولدی . ارباب مراقندن بری مبالغه ليجه بر آخچه مقابله ده بوصوغانی چراغان باغانلردن ساتون آتش ایدی . فقط نه بايع ميدانه چيقدی ، نه ده مشتري ظاهر اولدی . صوغانک چورديکي روايت ايدلدي . اورته کويده کی لاله مراقيلری سر آفتيش اولندی ايسه ده اثری ظاهر اولمدي . آصف دوران حضرتلری دلالار ندا ايتديره رک هر کيم آلدی ايسه محازات ده کل ، تکثيرينه همت ايلديکي تقديرجه مظهر مکافات اولاحتی اعلان اولندی امانه کيمسه ميدانه چيقمادی . بوندن صکره صوغانک حقيقۀ چوريش اولديغنه حکم اولوندي . فقير ديرم که صوغان اطماع باغان ايله آلتشدر فقط خوف عقوبات ايله اخفا اولونمشدر) ديمکده در . محمد افندي بو اثری تأليف ايتديکي زمان استانبوله ۸۳۹ حشيد لاله مشهور ایدی . لاله تجارتي استانبوله جواهر جيلک کبي برصنعت حاله بورونمشدی . خلق بيننده لاله مسابقه لری يابارلر وهر بر لاله په شاعرانه اسملر بولولر و آجيلمه باشلانجه لاله تماشاينه مراقيلر قوشارلردی . لاله فيثانلرينک آرتمه سيله احکار باشلامشدي . بو مسئله اوزون اوزادي په کوروشولش و بو سؤ استعمالک اوکی آلتني ايجون هر باغچه وهر مراقيله موجود لاله لک جنس ومقداری تعيين اولونمش ، هيسنه نرخ قونش و حتی مراقيلردن مشهور اولان محمد لاله زاری باش شکوفه جي تعيين اولونمشدي . فضله فيثاته لاله ساتانلرک لاله لری ضبط اولونور . و حتی صاحب لرينک

او چنی سنه

بیغا (باباغان)، شاه دل، پریشان، زرین قدح، صاری قیز، کلمذار، بری محبوب (احتمال بیک زر محبوب، نرخ طرح ایدلدیکی تاریخلرده مسطور اولان بولالهدر) دن ۴۴ نوع.

قاسم درویش عمرده: خیزران (طویل الاق)، قوس قرچ (وریقاتی مود پنه، صاری چیزکیلی) قدح آسمان، چشم سیاه، زورق، بختیاردن ۱۲ نوع.

تسیحچی زاده ده: بلبل، ماه بهار، شفق کون، عروس بهار، چارابرو، شیرابه [خشخاش لاله لری] دن ۱۵ نوع.

مقره حیده: غنچه دهن، فرخ، پرستو، فواره بهار، کفام، نوروز، کاسه زرین، سیم اندام، یاسمین شایگان، رازدلدن ۳۵ نوع.

قیم حسن افندی: سرخ سر، طوطی آل، سرافراز، دلنکار، شهباز، بهرام، پری رو، دلربا، محزوفی پیاله کوشواردن ۲۰ نوع.

صوبوطی زاده ده: شب آرا، کردن فراز، پیاله زرین، آق باباغان، فلاطون، کیسودار، مهوش، سیم عذار، حالت فزا، صفای دل، زوتار، آلتون قدح، رسم پاشا، نوادا، ترکس، جلتار، شقایق، مهردل، آتش فشان، شاه ناز، داغ برداغ، جترقلک، خون دل، حسینی، نعمان پاشا، کلمدل، قندیل سرخ، نوجوان، شاه بانو، کهریبدن ۳۰ نوع. یحیی دده ده: رزقا، فیروزه، یاقوت، کنار، شباویز، رنکارنک، نافوس، قهقهه، قاروطوی، ناهید، شادکامدن ۵۰ نوع.

ایوبده فولیجی رحیمی ده: ابراهیم، هاشمی، همت الله، رحمی (کندی اسمی)، زعفران، دلستان، فاخته، کلکون، سوخته دل، سرنکون، پنه زار، مرواریددن ۷۰ نوع.

جوملکچی اسماعیلده: مهبازه، شاه کیسور، شاهنده، کومش قدح، شهداندن ۲۰ دانه.

بهانی دده ده: غنچه لب، درو شهوار، بلبل رباه، سیمکلاه، ششکاکل، خودرو، مینایی، نای تن، دلاویزدن ۲۵ نوع.

بهاریلی حالتی ده: الماسپاره، خوب اندام، دلپذیر، کافوری، سوسن شیم، نقش نکار، کلچهره، دختری، هفت رنگ، نیلوفر دن ۳۰ نوع.

نقی ایچون فرمان پیله جیقاردی [۱] بومراق چراغان صفالریخی دوغوردی. لاله آجینجه لاله تختلریک آوالری قندیلار وشمعه لرله سوسله نیردی. وودعوتیلر چراغان تماشاسنه کلیرلردی. چراغان صفالری اکثریا چراغان باغچه سنده، صالی بازاری سراینده، بشکطاشده ابراهیم پاشانک فرخ آباد قصرنده یاپیلردی.

۱۱۴۳ دن سوکرا سعد آباد اکلنجه لری ده ختامه ایرنجه لاله یه التفات ایده نلر آزالمش ایسده یته لاله یقشدیره نلر اکسیک اولماشدر. حتی اثرک، وانی محمد افندی ۱۱ نوع پک کزیده لاله لر دن یقشدیرمندی. بومراق او زمانک وجالنده ومراقیلرندن بر اکلنجه طبیعت حکمتی آلمشدی (۱۱۴۳). وقعه سندن سوکرا لاله یقشدیره نلر وچو غلامه سنه غیرت ایدوب موفق اولانلر احتمال واردور. فقط اوج انبارلی محمد افندی کی تحقیق ایدوبده اربابی ویتشدر دکبری انواعی ضبط ایدن اولماشدر.

محمد افندی کلزار ابراهیمده مقید لاله لری ذکر ایتدکدن سوکرا ابراهیم پاشانک مراقیلری تشویق و تحریک ایدورک جوغلان نوعلریخی وچو غلامه سنه غیرت ایدنلرک اسامیسیله هر یکی لاله ظهورنده ویرلش اولان اسملری لاله زار ابراهیمده طوپلا مشدر. خصوصی جدولده ۴ راولان اسملری عینا یازیورم: اورت کویده - یاسینچی آرتینده ۱۷ نوع:

۴ زرافشان، ۳ قری پچه، ۲ زیبای هند، ۳ قناریه، ۲ بختیار، ۱ نوبر.

یاسینچی هوسبده ۲۰ نوع:

۵ شیدا، ۳ آتش زار، ۴ دل نالان، ۴ کل اندام، ۲ جانفزا، ۲ شاه لوند.

یاسینچی طرطل آرتینده ۳۲ نوع:

۶ شادروان، ۳ کل بهار، ۴ خسروی، ۵ جام جمشید، ۷ شاهین، ۵ قندیل فلک، ۲ قدح زرین.

هوسب اوغلی چوچنی وینچینده ۲۵ نوع:

۵ کنارلری آل، وریقاتی صاری قدح زرین، ۴ فتجان سرخ، ۳ عاشق زار، ۶ داغ دل، ۴ کبوتر، ۳ پلنک.

جیحکیچی اوغلی چهارسومده:

شاه لوند، شه خوبان، سلطان بهار، جام جم، قیز قولیسی (قویو آل یکدیگرندن طول وریقات ایله فرقی)،

[۱] تاریخمزمده لاله دوری

صولو مناسترده سيمكش روپنده :

ويجاني ، سيمير ، بستان افروز ، سيه چشم ، سينه كشاد ،
مست نازدن ۲۶ نوع .

امامه جي لطيفه ده : ۶۰ نوع [اسملري يازلامشدر]

طراقجي حاجي واسمده : ۳۱ نوع ايسده بلقيس ، زوفاتوس ،
شش پنجه نامنده ۳ نوعي يازلامشدر .

خوييبارده قاشيقي هاشمده : ۵۰ نوع يازلامشدر .

چيچكجي طودورپده ۴۰ » »

چيچكجي صوتيرپده ۵۰ » »

نعلبور واسمده : (طوپويوده) سيه بدم ، سيم فاتوس ، مينا ،
پروين ، سيم كنارندن ۱۷ نوع .

خفتان آغاسنده : كلچهره ، زرقاب ، دلسوز ، ياقوت
ونك ، سيم اندام ، سلطان بهاردن ۱۹ نوع .

يتاغان چشمه سنده قوغه جي حسنده : پلنك ، فانوس ،
شب ، دلاويز ، شهناز ، ابراهيم پاشادن ۱۱ نوع .

جبالده تفكجي منشد : زرقنديل ، ارغوان ، كوزلار
شاهي ، شيرابي ، مزده بهاردن ۱۲ نوع .

ايوبده زال محمود پاشا تر به دارنده : سينه كش ، زرتاري ،
خير قزاق ، دليرپ ، خنكاري ، طوطي بهاردن ۱۱ نوع .

استاوروزده علي ده : پري رو ، مهلقا ، ناهيدونك ، صقنعنان ،
سربلند ، دوشيزه ، قنديل سحر دن ۱۷ نوع .

قالكيجده چوقلي اوسته سي عزت آغاده : خنكار پسند ،
صاري الا ، نازك اندام ، خند مرو ، پرويزه ، سوسني دن ۱۵ نوع .

قهومجي قاسم آغاده : مام تايان ، كل ورقدن ۲ دانه هيسي ۲۵
دانه در ، فقط يازلامشدر . مام تايان : (يارلاق كوموش) ، ديكرى
مائي كنارلي ، يارلاق كوموش در)

برر حاجي اسماعيله : مهر فلک ، بارداق لاله سي ، نازنده ،
سرنكون ، صاري لوند ، پوسكو و مين لعل كون ، فانوس سرخ دن
۲۰ دانه .

بونوغلر لاله نك هب يالين قاتلر به عاينده . قمر يليري او قدار
رغبته مظهر اولماشدر . ووق و لطافت به دها آشاغي عداو لشمدر .
لاله نوعلري هولانده ده ۴ بيك جشيدي بولشدر كه بونلوك
۵۰۰ ي فوق العاده مقبول ايش . حتى زمانده لاله ي ايكي اوج

تولو

تبري كوستن طاش پارچاسندن
بيلازله سيلينمش اولسده آدم ،
بر زمان ، آي بولجو ، برده ياشادم .
چيلين هوسلم واردى بيمده ،
نمده رعشه كزدي غمده .
آلنده بختك قير ياز تاجي ،
برده آي بولجو ، شن ، ياخود قاوغاي
آديزلره كزدم حيات يولي
وبر آووج طوپراق اولمك صوك
ايمر مري

ونكه منحصر ظن ايدنلر يك چوقدر . حتى ابوالضيا توفيق بك
مرحوم قونيه ده ايكن كتير تدبيري يوز نوع بيك ايكي يوز لاله
صوغاي يتشدر مرش و بويك كوزل اورنكلري كوره نلر حيرت
ايتشلرد . لاله لك نوعي تمديد اولته ميه جق درجه ده چوقدر .
اصل ونكلرينك اك قويوسندن باشلايه برق اك خفيف ونكته
واونجه يه قدار ، مثلا قمر ينك اللهي قدار تعددي واقعدر . هله
تفرع اتنده كي ونكلرك ده كيشمه سندن نهايت سر شكل ورنكلر حصوله
كشدر . ملكتمزده لاله لر حقتده تدقيقاتيله معروف اولان
استاد منر يك محترم جواد رشدي بكدن صوكر ا خطاط زاده
محي الدين بك نامنده يك مراقبي و تاربخشناس بر ذات بوجهته مراق
ايتشلرد . جواد رشدي بلك بويخصوصده يك قيمتلي يازيلري
واردر . ادعا ايده بيليرم كه تاريخمزه لاله مراقبي ايلك نشر ايدن
بوذا تدر . اونك ايچون بوسطرلري يازاركن بوذواني حرمتله ياد
ايدرم .
خصكي : ۱۱ نوموز ۱۹۶۶

و . ا . س .

ماخذلر : تاريخمزه لاله دورى .
يكي تصوير افكار ، مارث ۳۳۶ (اون نقره)

نورك اسقمنلني حافظه ابره بيليرسي ايچين هورده ده
هاكم اربلي لازمدر . بورده انجور ، نورك طياره
جمعيني ، ياردملر ممكندر .